

Przesłanki i prognozy

26 maja 2024

Analityków ceni się za obszerną i rzeczową wiedzę łączy z umiejętnością stawiania diagnozy pozwalającej przewidywać skutki. Do takich osób zaliczani są Marwan Bashara (Palestyńczyk) i Scott Ritter (Amerykanin).

Wiedząc, jak kluczową rolę w polityce odgrywa Iran, po utracie przywódcy w katastrofie helikoptera warto znać ich oceny, które zasadnie dostrzegają w tym zdarzeniu ewentualnej destabilizacji nastrojów tego państwa.

Według Marwana Bashara tak gwałtowne wydarzenia jak śmierć Suleimaniego, Raisiego, czy założyciela Islamskiej Repibliki Iranu – Homeniniego, mimo doniosłości ich polityki nie naruszają podstaw współczesnego państwa Iranu. Zasadnicze zmiany zachodzą wtedy, kiedy system zaczyna adaptację do nowej epoki, nowego otwarcia, albo zamknięcia się. Takimi były w Iranie ruchy lat 1990. Zachodzące w sposób rozważny i przemyślany decyzje nie mają cech pośpiechu, gdyż w grę wchodzi interes państwa, a nie wyłącznie rządzących dbających o zmiany personalne, albo ulegających naciskom obcych państw.

Czego może oczekiwać w aktualnej sytuacji Zachód? Za najważniejszy wątek postrzega się politykę Iranu w regionie, zwłaszcza jego wpływ przez Irak, Syrię, Liban, a nawet część Afryki. Najistotniejszą rolę odgrywa więc minister spraw zagranicznych, któremu zależy na przeciwstawieniu się Ameryce. Stąd tworzona jest „Oś oporu”. Minister doskonale rozumie rolę państwa w uzyskiwaniu wpływów i znaczenia Iranu w regionie, co tłumaczy utrzymywanie poparcia dla ugrupowań proirańskich w Syrii, Iraku, zwłaszcza Hezbollahu w Libanie. Dotychczasowy minister spraw zagranicznych pracował w pełnej harmonii z prezydentem Raisi. Dlatego istotnym będzie śledzenie zmian

personalnych w tych relacjach w wyniku czerwcowych wyborów w Republice. Po tragicznej stracie można oczekiwać radykalizacji wyborczych decyzji. Zdolność do prowadzenia polityki harmonijnej wewnętrznie i stanowczej w relacjach międzynarodowych zdefiniuje pozycję Iranu i będzie najistotniejszym obszarem zainteresowania Zachodu.

Scott Ritter podkreśla, że podstawy stabilnej państwowości Iranu wyznacza konstytucja i instytucje stojące na jej straży. Rola prezydenta ma charakter wykonawczy, a nie tworzący politykę państwa. Jest to powodem, dla którego państwo zachowa konsekwentnie dotychczasową linię geopolityki. Członkostwo w grupie BRICS zapewnia istotną rolę i wpływ państwa na sprawy regionalne i globalne. Szyici w Iraku, huti w Jemenie i drobniejsze ugrupowania na terenach zajmowanych przez Palestyńczyków pozwoliły Iranowi rozszerzyć wpływy, stanowiąc jego strefę buforową w trwającym sporze o te tereny. Choć dużą rolę odgrywa przywódca, czego dowiódł swoją polityką Raisi, śmierć tak istotnej postaci stwarza jedynie chwilową lukę. Struktura władzy państwa gwarantuje jego polityczną stabilność i kontynuację. Wprawdzie wybory, zwycięskie dla Raisiego nie odnotowały oszałamiającej frekwencji, to jego śmierć zgromadziła 4 miliony Irańczyków na ulicach Teheranu i nieznaną liczbę w innych miastach. Należy spodziewać się, że wyborcza frekwencja w czerwcu będzie znacznie wyższa tym razem na dowód świadomości zagrożeń.

<https://youtube.com/watch?v=TDtQVzIheY4>

Nie gasną spekulacje wokół przyczyn katastrofy, a jeśli uznać wypadek jako zawiniony z przyczyn technicznych samolotu, to argumentem przytaczanym z tej okazji jest efekt sankcji nałożonych przez USA na Iran, które blokują między innymi dostawy części zamiennych do samolotów uważanych kiedyś za bezpieczne.

Najwyższy dostojnik religijny i polityczny – Ali Chamenei, mimo wieku (85 lat) zapewnił, że pomimo powagi sytuacji

państwa, w którym nagle zabrakło istotnych osób koordynujących politykę w gorącym czasie konfliktów, fundamenty państwa są ostoją jego stabilności.

Państwa nieprzyjazne wobec IRI wykorzystują zaistniałe okoliczności przy pomocy ośrodków dyplomatycznych (ambasad), aczkolwiek wpływy irańskiej polityki w regionie pozostają niezmiennie.

Jednym z efektów gospodarczych pozostających w związku z katastrofą lotniczą jest reakcja rynku paliw na świecie, gdzie odnotowano wzrost cen od 0.2% do 1%. Mimo tak szybkiej reakcji w pierwszych dniach dominuje zasada „poczekamy, zobaczymy”. Amerykanie natychmiast uzupełnili swoje zasoby rezerw 3.3 milionami baryłek ropy. Ukazuje to ścisłą zależność zdarzeń geopolitycznych i podatności na zachwianie delikatnej równowagi rynku. O ile rynkowa chwiejność została opanowana, polityczny krajobraz jest bardziej skomplikowany. Dlatego analitycy rynkowi z uwagą śledzą ruchy dyplomatyczne, od których zależy jaka będzie skala podaży ropy ze strony znaczącego eksportera, jakim jest Iran.

Automatycznie przejęte po Raisim obowiązki prezydenta sprawuje jego zastępca na podstawie art. 131 konstytucji IRI – Mohammad Mokhber, aprobowany przez najwyższego dostojnika -Ali Chamenei. Ciągłość władzy jest zachowana na okres 50 dni. Potem nastąpią wybory. Kluczowa postać parlamentu Mohammad Bagher Chalibaf i przewodniczący Sądu Najwyższego odegrają zasadniczą rolę w zachowaniu dyplomatycznych i politycznych osiągnięć zmarłego tragicznie prezydenta Raisi. Na pewno zamknięta została jego karta osiągnięć znaczenia Iranu na arenie międzynarodowej. Przed Irańczykami -test jedności i konsekwencji.

Opracowanie: Jola

Na podstawie: YouTube.com [\[1\]](#) [\[2\]](#)

Źródło: WolneMedia.net